

A [Jane Goodall Intézet](#) közös kampányt indított a [KÖVET Egyesület](#), az [Afrikáért Alapítvány](#) és a [Védegylet Egyesület](#) segítségével, ami a magyar háztartásokban használt, de használaton kívülre került mobiltelefonokat célozza meg. Ezeket a készülékeket az emberek elpakolgatják különböző rejtett zugokba, ahol aztán évekig lapulnak, amíg egyszer csak kidobásra kerülnek. Nem is sejtve micsoda kincs rejlik benne.

Az a szervezők célja a kampánnyal, hogy minél több adatmentes, már nem használható mobilkészüléket, GPS-t vagy táblagépet és ezekhez használt töltőket vegyenek át adományként, elősegítve ezzel a körforgásos gazdaságot, és segítve ezáltal a kongói főemlősök élőhelyének megmentését és a helyi közösségek életét. A használt készülékek kincset rejtene, többek között 17 féle fémeket lehet visszanyerni belőlük, például aranyat, ezüstöt, palládiumot, rezet. A mobiltelefonok előállításához szükséges nyersanyagok, például a koltán bányászata Afrikában veszélyeztetett fajok (pl. gorillák, bonobók és csimpánzok) élőhelyét, fennmaradását és a helyi közösségek érdekeit fenyegetik. Ezt a folyamatot szeretnénk megfékezni, ha ugyanis a használt mobiltelefonokban található fémek újrahasznosítása nagyobb mennyiségben valósul meg, akkor az előállításukhoz szükséges érc bányászata várhatóan csökkenni fog.

Miért van szükség a mobilok újrahasznosítására, és mi az a “koltán”?

A koltán nevű ércből nyerik a tantál nevű fémeket. Ezt kondenzátor bevonatok készítésére használják, így megtalálható a mobilokban, a laptopokban, gps-ekben, táblagépekben.

A világ koltán készletének 80% Afrikában található, ennek is nagy része a Kongói Demokratikus Köztársaságban (DRC). Ugyanott, ahol a hegyi gorillák, Grauer gorillák, bonobók, a csimpánzok is élnek. Élőhelyüket drasztikusan megváltoztatja a bányászat. Az erdők területe csökken, a meglévőket pedig a kitermeléshez használt utak hálózák be.

A bányák jó része illegális. A bányákból az ércet gyakran Kigaliba (Ruanda) csempézik, melyet “Coltanville”-nek is neveznek, arra utalván, hogy a település az ásványból él. Ruanda, annyi koltánt exportál főleg Kínába, amennyi hivatalosan nincs is az országban, így próbálják a DRC-ből érkező fémeket tisztára mosni. A koltánt hajóval szállítják Kigaliból a nyugat-európai országokba, és így gyakorlatilag lehetetlenné is teszik az érc eredetének követését. Illegális bányászat a gorillák otthonául szolgáló Kahuzi-Biega Nemzeti Park, Itombwe Rezervátum, Virunga Nemzeti Park (határ)területein történik.

Hogy folyik a bányászat, milyen konfliktusokat okoz a térségben?

A kongói bányászat biztonsági feltételeiről jobb nem is beszélni. A gyermekmunka mindennapos, azonban mindennek tetejében a bányákat illegális félkatonai szervezetek tartják felügyeletük alatt.

Ezek mind külszíni bányák, amiket erdőirtással kezdenek egy-két futballpályányi területen, amit folyamatosan szélesítenek. Apró méretű járatokat vájnak a földbe, amiket rozoga támfákkal erősítenek meg. Az apró járatokba a gyerekek könnyedén beférnek.

A munkáért a bányászok, ha szerencsések, napi 1-2 dollárt kapnak. A szerencsétlenebbek feleségét és lányait fogolyként tartják, vagyis az ő életükért cserébe bányásznak a férfiak. A bányászat sokszor szinte kizárólagos bevételi forrás a kongói férfiak számára – a földjeiket a lázadó katonai szervezetek magukévá teszik, így szó szerint elvéve a mindennapi betevőjüket.

Az állatokat hogyan érinti a bányászat?

Ezer és ezer vadállatot ölnek le azért, hogy ezeket az embereket helyben élelemhez juttassák. „A nemzeti park dolgozóinak megfigyelése szerint 2000 decemberében mintegy 3150 bányászból élő család (>10000 fő) költözött a Kahuzi-Biega Nemzeti Park területére. A családokat mintegy 300 vadász kísérte, akik a bányákat felügyelő milíciától kapott Kalashnikov fegyverekkel lőtték az állatokat, hogy élelemként szolgáljanak a bányászok számára. Feltételezhetően mintegy 3700 elefántot és 8000 gorillát mészároltak le.” (*SA Peterson Biopolicy: The Life Sciences and Public Policy , 2012).

A WWF 2018-as [Élőbolygó jelentése](#) alapján 1960 óta a főemlősfajok 80%-a, 1970 óta az emlősfajok 60%-a eltűnt a Földről. Nincs több időnk, azonnal cselekednünk kell!

További információk, videók:

<https://www.janegoodall.hu/programjaink/passzold-vissza-teso-mobil-ujrahasznositas>

<https://www.youtube.com/watch?v=EzbVJIFHFE&t=2s>

A HBKIK – ZIP Szabályzat 1. sz. melléklete a <https://www.janegoodall.hu/programjaink/passzold-vissza-teso-mobil-ujrahasznositas> weboldalon található információk alapján került összeállításra.